

Úřad pro dohled
nad hospodařením
politických stran
a politických hnutí

Kounicova 688/26
602 00 Brno
ID DS: psn9irb
podatelna@udhpsh.cz
<https://www.udhpsh.cz>

UKPSX000Z3AW

Moravská a Slezská pirátská strana

Želivského 1338/3
736 01 Havířov

ID DS: h4beug7

Sp.zn.: S-UDH-00163/2022 ČÚ
Naše č.j.: UDH-00503/2023 Vaše č.j.: Dne: 31.01.2023
Vyřizuje: Mgr. et Mgr. Jiří Navrátil, Ph.D. Tel.: +420 731 770 848
E-mail: jiri.navratil@udhpsh.cz

Protokol o kontrole

vyhotovený dle § 12 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění
pozdějších předpisů (dále jen „kontrolní řád“)

Označení kontrolního orgánu

Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí (dále jen
„Úřad“), IČO 05553466, sídlo: Kounicova 688/26, 602 00 Brno, ID DS: psn9irb

Označení kontrolujících osob

Mgr. et Mgr. Jiří Navrátil, Ph.D., člen úřadu, číslo průkazu člena 004 (vedoucí kontrolní
skupiny),
Ing. Jarmila Matějovicová, číslo průkazu pověřeného zaměstnance 010 (členka
kontrolní skupiny),
Mgr. Monika Strnadová, číslo průkazu pověřeného zaměstnance 008 (členka kontrolní
skupiny)

Označení ustanovení právního předpisu vymezujícího pravomoc kontrolního orgánu k výkonu kontroly

§ 19f písm. a) zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách
a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sdružování“)

Označení přizvané osoby, včetně důvodu jejího přizvání

Kontrola provedena bez přizvaných osob.

Označení kontrolované osoby

Moravská a Slezská pirátská strana, IČO 07374275, se sídlem Želivského 1338/3,
736 01 Havířov

Označení předmětu kontroly

Financování volební kampaně před volbami do zastupitelstev krajů konaných ve dnech 02.–03.10.2020 a hospodaření politické strany za rok 2020.

Kontrolní úkon, kterým byla kontrola zahájena a den jeho provedení

Doručení oznámení o zahájení kontroly kontrolované osobě, č.j.: UDH-00163/2022, dne 03.02.2022.

Poslední kontrolní úkon předcházející vyhotovení protokolu o kontrole a den jeho provedení

Poslední kontrolní úkon předcházející vyhotovení protokolu o kontrole nastal dne 05.01.2023, kdy ze strany Úřadu došlo k posouzení všech skutečností rozhodných pro vyhotovení protokolu o kontrole.

Použité zkratky a synonyma

Úřad, kontrolní orgán	Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí
Zpráva, ZFK, zpráva o financování kampaně	Zpráva o financování volební kampaně
MS Piráti, politická strana, kontrolovaná osoba	Moravská a Slezská pirátská strana, IČO 07374275, se sídlem Želivského 1338/3, 736 01 Havířov
Zákon o politických stranách, zákon o sdružování	Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů
Zákon o volbách do zastupitelstev krajů	Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Kontrolní řád	Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole, ve znění pozdějších předpisů

Obsah

1. Předmět kontroly	5
2. Průběh kontroly a kontrolní zjištění	5
2.1. Zahájení kontroly	5
2.2. Vyžádané informace a podklady	5
3. Skutečnosti zjištěné v rámci kontroly	7
3.1. Splnění povinností stanovených kontrolované osobě zákonem o volbách do zastupitelstev krajů	7
3.2. Splnění povinností stanovených zákonem o sdružování	8
4. Kontrolní závěr	10
5. Shrnutí	10

1. Předmět kontroly

Předmětem kontroly vedené Úřadem vůči kontrolované osobě bylo financování volební kampaně před volbami do zastupitelstev krajů konaných ve dnech 02.–03.10.2020 a hospodaření politické strany za rok 2020.

2. Průběh kontroly a kontrolní zjištění

2.1. Zahájení kontroly

Kontrola splnění povinností stanovených v zákoně o volbách do zastupitelstev krajů a zákoně o sdružování byla dle § 5 odst. 2 písm. b) kontrolního řádu zahájena doručením oznámení o zahájení kontroly kontrolované osobě, č.j. UDH-00163/2022, a to dne 03.02.2022. Lhůta pro sdělení příslušných skutečností a jejich podložení relevantními podklady byla stanovena do 20 dnů od doručení oznámení, tedy do 24.02.2022.

2.2. Vyžádané informace a podklady

S ohledem na charakter a předmět vedené kontroly požadoval kontrolní orgán od politické strany následující:

1. *Předložení veškerého účetnictví týkajícího se volební kampaně, tedy*
 - a) *účetové osnovy účtů, na kterých byly účtovány účetní případy související s výdaji na volební kampaň;*
 - b) *účetního deníku, jež souvisí s výdaji na volební kampaň, vedeného chronologicky podle § 13 odst. 1 písm. a) zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o účetnictví“);*
 - c) *hlavní knihy (položkové), jež souvisí s výdaji na volební kampaň a je vedena systematicky podle § 13 odst. 1 písm. b) zákona o účetnictví;*
 - d) *soupisu veškerých dokladů (vč. knihy faktur), které nesou informace o účetních případech souvisejících s výdaji na volební kampaň. Rovněž předložení kopie prvotních dokladů (faktury, pokladní doklady, interní doklady apod.), zaznamenané výběry hotovosti z volebního účtu a jejich následné užití na financování volební kampaně. Požadujeme předložení bankovních výpisů z volebního účtu, na kterých budou uvedeny čísla bankovních účtů, ze kterých platby na volební účet přišly a čísla bankovních účtů, na které byly platby z volebního účtu poukázány. Bankovní výpisy z volebního účtu k volbám do zastupitelstva kraje žádáme předložit od založení účtu až do zrušení účtu (případně do současnosti).*

2. *Předložení veškerého účetnictví za rok 2020, tedy:*
 - a) *účetové osnovy účtů, na kterých byly účtovány účetní případy;*
 - b) *účetního deníku vedeného chronologicky podle § 13 odst. 1 písm. a) zákona o účetnictví;*
 - c) *hlavní knihy (položkové) vedené systematicky podle § 13 odst. 1 písm. b) zákona o účetnictví;*
 - d) *kopie prvotních dokladů (faktury, pokladní doklady, interní doklady apod.);*

e) *kopie bankovních výpisů ze zvláštního účtu za rok 2020, na kterých budou uvedeny čísla bankovních účtů, ze kterých platby na zvláštní účet přišly a čísla bankovních účtů, na které byly platby ze zvláštního účtu poukázány;*

f) *kopie bankovních výpisů ze všech ostatních vedených bankovních účtů za rok 2020, na kterých budou uvedena čísla bankovních účtů, ze kterých platby přišly a čísla bankovních účtů, na které byly platby z účtu poukázány.*

3. *Předložení zprávy o financování volební kampaně – krajské volby 2020.*

4. *Předložení Výroční finanční zprávy za rok 2020.*

5. *Předložení kopií darovacích smluv na všechny dary a bezúplatná plnění přesahující částku 1.000 Kč přijatých v roce 2020.*

6. *Doklady o zřízení volebního účtu jako samostatného transparentního účtu (předložení smlouvy o zřízení účtu a případných ostatních dokladů).*

7. *Doklady o zřízení zvláštního účtu jako samostatného transparentního účtu (předložení smlouvy o zřízení účtu a případných ostatních dokladů).*

8. *Vyčíslení a doklady k volebním výdajům kandidátů bez politické příslušnosti, kteří kandidovali na kandidátní listině Moravské a Slezské pirátské strany.*

3. Skutečnosti zjištěné v rámci kontroly

3.1. Splnění povinností stanovených kontrolované osobě zákonem o volbách do zastupitelstev krajů

Vzhledem ke skutečnosti, že kontrolovaná osoba v roce 2020 kandidovala v rámci voleb do zastupitelstev krajů (Moravskoslezský kraj), vztahovaly se na ní povinnosti stanovené pro kandidující subjekty zákonem o volbách do zastupitelstev krajů. Úřad v rámci úkonů předcházející kontrole podle § 3 odst. 1 kontrolního řádu zjistil, že kontrolovaná osoba zcela rezignovala na plnění jí uložených povinností v kontextu tohoto zákona. Proto Úřad přistoupil k provedení kontroly, jejímž předmětem bylo mj. splnění povinností stanovené politické straně, jakožto kandidujícímu subjektu, zákonem o volbách do zastupitelstev krajů, zejm. povinnosti uvedené v § 56b odst. 1 a v § 56e odst. 5 zákona o volbách do zastupitelstev krajů.

Dle § 56b odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev krajů *„každá kandidující politická strana, politické hnutí nebo koalice jsou povinny si pro financování volební kampaně nejpozději do 5 dnů ode dne vyhlášení voleb zřídit účet umožňující bezplatný a nepřetržitý přístup třetích osob k zobrazování přehledu platebních transakcí na tomto účtu (dále jen "volební účet").“*

Úřad na základě § 20 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev krajů obdržel od Krajského úřadu Moravskoslezského kraje přehled kandidujících politických stran, politických hnutí a koalic ve volbách do zastupitelstev krajů, v němž figurovala kontrolovaná osoba jakožto kandidující politická strana. Podle § 20 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev krajů bylo možno podat kandidátní listinu u krajského úřadu nejpozději 66 dnů přede dnem voleb, tj. do 28.07.2020. Nejpozději k tomuto dni bylo možno na kontrolovanou osobu hledět jako na kandidující politickou stranu, která je povinna plnit zákonem stanovené povinnosti, a to včetně povinnosti oznámit Úřadu adresu svých internetových stránek, kde budou zveřejňovány informace o financování volební kampaně, zřízení volebního účtu a adresu internetových stránek, na kterých je účet přístupný podle § 56e odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev krajů. Jak již bylo výše uvedeno, kontrolovaná osoba tuto povinnost nesplnila a Úřad tak přistoupil ke zjištění plnění zákonných povinností prostřednictvím kontroly vedené podle kontrolního řádu.

Další povinností, jež Úřad v rámci vedené kontroly kontroloval, bylo splnění povinnosti dle § 56e odst. 5 zákona o volbách do zastupitelstev krajů, podle něž *„kandidující politická strana, politické hnutí a koalice do 90 dnů ode dne vyhlášení celkových výsledků voleb zašlou Úřadu veškeré účetnictví týkající se volební kampaně a zprávu o financování volební kampaně podepsanou osobou oprávněnou jednat jménem politické strany nebo politického hnutí nebo, jde-li o koalici, podepsanou osobami oprávněnými jednat jménem všech politických stran a politických hnutí zastoupených v koalici.“*

Volby do zastupitelstev krajů se konaly ve dnech 02. a 03.10.2020. Celkové výsledky voleb byly vyhlášeny dne 06.10.2020. Lhůta pro zaslání veškerého účetnictví týkajícího se volební kampaně uplynula dne 04.01.2021. Politická strana však k tomuto datu veškeré účetnictví týkající se volební kampaně nepředložila.

K tomu, aby bylo možné relevantně zhodnotit, zda financování volební kampaně bylo v souladu s právními předpisy, byla kontrolovaná osoba v rámci kontroly vyzvána předložením zprávy o financování volební kampaně a veškerého účetnictví týkajícího se volební kampaně.

3.2. Splnění povinností stanovených zákonem o sdružování

Základním způsobem výkonu dohledové činnosti Úřadu je kontrola hospodaření politických stran a politických hnutí. K výkonu efektivní kontroly hospodaření slouží především podklady předložené Úřadu politickými stranami a politickými hnutími vyhotovené v kontextu zákona o sdružování. V rámci úkonů předcházejících kontrole činěných podle § 3 odst. 1 kontrolního řádu Úřad zjistil, že kontrolovaná osoba dlouhodobě rezignuje na plnění povinností vyplývajících pro ni z výše uvedeného zákona. Z toho důvodu Úřad dále přistoupil ke komplexní kontrole hospodaření kontrolované osoby za rok 2020.

Podle § 17a odst. 2 zákona o sdružování jsou politické strany a politická hnutí povinny vést oddělené účty pro a) příspěvky ze státního rozpočtu, příjmy z darů a jiných bezúplatných plnění, b) plnění vyplývající z pracovněprávního vztahu ke straně a hnutí a politickému institutu, c) financování volebních kampaní za podmínek stanovených volebními zákony, d) ostatní příjmy a výdaje. Smyslem kontroly bylo zjištění, zda politická strana měla v kontrolovaném období, tj. v roce 2020, výše popsané příjmy a výdaje, které by měla vést na příslušných účtech [zejm. na zvláštním účtu podle § 17a odst. 2 písm. a) zákona o sdružování, nebo na tzv. provozním účtu podle § 17a odst. 2 písm. d) zákona o sdružování].

Kontrola vedená Úřadem byla dále zaměřena na splnění zákonné povinnosti stanovené politické straně § 18 odst. 5 zákona o sdružování. S ohledem na vysokou míru nároku na transparentní financování politických stran a politických hnutí ukládá výše uvedené ustanovení zákona o sdružování politickým stranám povinnost přijímat dary nebo jiná bezúplatná plnění, jejichž výše nebo obvyklá cena přesahuje částku 1.000 Kč, pouze na základě písemné smlouvy. K tomu, aby kontrolní orgán mohl relevantně posoudit splnění této povinnosti, vyzval kontrolovaný subjekt k předložení všech smluv vyhotovených na základě § 18 odst. 5 zákona o sdružování.

Jak již bylo výše uvedeno, Úřad činil před zahájením kontroly úkony předcházející kontrole, kdy bylo mj. zjištěno, že politická strana nesplnila povinnost jí stanovenou v § 19h odst. 1 zákona o sdružování. Dle ní jsou „*strany a hnutí povinny předložit každoročně do 1. dubna Úřadu výroční finanční zprávu, která zahrnuje*

a) účetní závěrku podle zákona o účetnictví,

b) zprávu auditora o ověření účetní závěrky s výrokem bez výhrad,

c) přehled o celkových příjmech v členění podle § 17 odst. 8, k němuž strany a hnutí připojí:

1. přehled obchodních společností nebo družstev, v nichž strana nebo hnutí mají podíl s uvedením výše tohoto podílu,

2. přehled úvěrů, zápůjček a jiných dluhů s uvedením výše a jejich podmínek včetně termínu splatnosti, jména, příjmení a data narození; je-li poskytovatelem právnická osoba, uveďte se její obchodní firma nebo název a identifikační číslo,

d) přehled o mzdových výdajích stranou nebo hnutím vyplácených osob s uvedením počtu těchto osob a druhu vykonávané práce,

e) přehled o celkových výdajích na daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění,

f) výdaje na volby členěné podle jednotlivých druhů voleb, kterých se strana a hnutí zúčastnily v daném kalendářním roce,

g) přehled o dárcích a jejich darech s uvedením výše peněžitého daru a obvyklé ceny nepeněžitého daru, jména, příjmení a data narození; je-li dárcem právnická osoba, uveďte se její obchodní firma nebo název a identifikační číslo,

h) přehled poskytnutých ostatních bezúplatných plnění, jejichž obvyklá cena převyšuje částku 50 000 Kč, s uvedením jména, příjmení a data narození; je-li poskytovatelem právnická osoba, uveďte se její obchodní firma nebo název a identifikační číslo,

i) přehled o hodnotě majetku získaného dědictvím nebo odkazem; pokud hodnota získaného majetku přesahuje 50 000 Kč, uveďte se jméno, příjmení, datum narození a datum úmrtí a obec místa posledního pobytu zůstavitele,

j) přehled o členech, jejichž členský příspěvek za kalendářní rok je vyšší než 50 000 Kč, s uvedením jejich jména, příjmení, data narození, obce místa pobytu a celkové výše členského příspěvku,

k) název a sídlo politického institutu, jehož je strana nebo hnutí zakladatelem nebo členem, a výdaje vynaložené na podporu jeho činnosti minimálně ve výši příspěvku na činnost politického institutu.“

S ohledem na skutečnost, že politická strana výše uvedenou povinnosti nesplnila, a to ani po té, co byla za nesplnění této povinnosti sankcionovaná¹, přistoupil Úřad ke kontrole výroční finanční zprávy v rámci vedené kontroly. Předložení výroční finanční zprávy odráží zájem na transparentnosti financování politických stran a politických hnutí a efektivní kontrole jejich hospodaření ze strany Úřadu. V důsledku nepředložení výroční finanční zprávy (ani po té, co byla kontrolována osoba sankcionovaná) nemůže Úřad výroční finanční zprávu kontrolované osoby posoudit a také zveřejnit na svých internetových stránkách [podle § 19f písm. c) zákona o sdružování] a veřejnost tak nemůže mít přehled o hospodaření kontrolované osoby jakožto politické strany, která má ambici podílet se na správě věcí veřejných, což zcela popírá požadavek na transparentnost těchto subjektů.

¹ Příkaz ze dne 13.07.2021, č.j.: UDH-1906/202, právní moc 03.08.2021

4. Kontrolní závěr

Vzhledem ke skutečnosti, že politická strana na Oznámení o zahájení kontroly nereagovala a vyžádané podklady Úřadu nepředložila (a to ani poté, co byla za neposkytnutí součinnosti Úřadem sankcionována² a ani poté, co byla Úřadem sankcionovaná i za nesplnění zákonných povinností stanovené zákonem o volbách do zastupitelstev krajů³ a zákonem o sdružování), nemůže Úřad provést relevantní hodnocení skutečného stavu se stavem, který je předpokládán právními předpisy, v tomto konkrétním případě zákonem o volbách do zastupitelstev krajů a zákonem o sdružování.

5. Shrnutí

Kontrolní orgán vedl vůči kontrolované osobě kontrolu podle příslušných ustanovení kontrolního řádu. Smyslem vedené kontroly byla kontrola plnění zákonných povinností na straně jedné, na straně druhé pak také poskytnutí informací o hospodaření politické strany veřejnosti. Vzhledem ke skutečnosti, že politická strana nereagovala na Oznámení o zahájení kontroly a vyžádané podklady Úřadu nepředložila (a to ani po té, co byla sankcionovaná za nesoučinnost v rámci vedené kontroly), nemůže Úřad provést relevantní hodnocení skutečného stavu a srovnat jej se stavem, který je předpokládán právními předpisy, v tomto konkrétním případě zákonem o volbách do zastupitelstev krajů a zákonem o sdružování.

Pro úplnost Úřad konstatuje, že s ohledem na dlouhodobé neplnění povinností stanovené kontrolované osobě zákonem o sdružování, byla politické straně rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 16.03.2022 (č.j. Pst 18/2022-37) pozastavena činnost s účinností od 28.03.2022.

² Příkaz ze dne 16.11.2022, č.j.: UDH-02518/2022, právní moc 06.12.2022

³ Příkaz ze dne 19.10.2020, č.j.: UDH-2387/2022, právní moc 10.11.2020; Příkaz ze dne 04.03.2021, č.j.: UDH-00737/2021, právní moc 24.03.2021

Poučení

Proti výše uvedeným kontrolním zjištěním může kontrolovaná osoba podle § 13 kontrolního řádu podat u Úřadu písemně (prostřednictvím poštovní přepravy, datovou zprávou či e-mailem se zaručeným elektronickým podpisem) ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení protokolu o kontrole námitky, z nichž musí být zřejmé, proti jakému kontrolnímu zjištění směřují, a musí obsahovat odůvodnění nesouhlasu s tímto kontrolním zjištěním.

Mgr. et Mgr. Jiří Navrátil, Ph.D.
vedoucí kontrolní skupiny

Ing. Jarmila Matějovicová
členka kontrolní skupiny

Mgr. Monika Strnadová
členka kontrolní skupiny